

Rättsligt ställningstagande

angående

prövningen av ansökningar om internationellt skydd m.m. från medborgare i Afghanistan

1. Sammanfattning

Migrationsverket ska först pröva om den sökande är flykting enligt 4 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716). Det bör vid en sådan bedömning beaktas om personen tillhör en särskilt utsatt grupp i Afghanistan och att effektivt myndighetsskydd saknas. Vidare måste beaktas att Afghanistan kan vara riskabelt att färdas genom.

Om sökanden inte är flykting ska frågan om ett alternativt skyddsbehov föreligger enligt artikel 15 a-b skyddsgrundsdirektivet och 4 kap. 2 § första stycket 1 första ledet utlänningslagen bedömas.

Ensamkommande barn som inte är att anse som flyktingar är, under de förutsättningar som anges i MIG 2017:6, som huvudregel att anse som alternativt skyddsbehövande.

I provinserna Helmand och Nangarhar föreligger inre väpnad konflikt och den rådande situationen av urskillningslöst våld är så allvarlig att var och en riskerar att utsättas för skyddsgrundande behandling enligt artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet. Kriterierna för alternativt skyddsbehov enligt 4 kap. 2 § första stycket 1 andra ledet utlänningslagen är därför uppfyllda.

Säkerhetsläget i övriga delar av Afghanistan, utom i provinserna Panjshir och Bamyán (se nedan), är sådant att inre väpnad konflikt enligt artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet föreligger. Säkerhetsläget varierar dock mycket, både inom och mellan dessa provinser.

En individuell prövning av den sökandes utsatthet ska göras i enlighet med Elgafaji-domens kriterier. Den som vid en individuell prövning bedöms vara skyddsbehövande på grund av säkerhetsläget omfattas av artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet och 4 kap. 2 § första stycket 1 andra ledet utlänningslagen.

I provinserna Panjshir och Bamyan råder andra svåra motsättningar i enlighet med 4 kap. 2 a § första stycket 1 andra ledet utlänningslagen.

Rättsskyddet i Afghanistan innehåller sådana brister att det inte går att hänvisa någon till den afghanska staten för myndighetskydd. Det finns inte heller någon annan part eller organisation som kontrollerar hela eller en betydande del av Afghanistans territorium som kan ge skydd.

Internflykt för personer som saknar nätverk kan vara relevant och rimligt framförallt till städerna Kabul, Herat eller Mazar-e-Sharif för arbetsföra och friska vuxna män och vuxna par utan barn. Om ett fungerande nätverk finns på internflyktsorten kan internflykt även komma ifråga för andra grupper.

Frågan om eventuellt uteslutande från att anses som flykting, alternativt skyddsbehövande eller skyddsbehövande i övrigt enligt 4 kap. 2 b-c §§ utlänningslagen ska beaktas i de enskilda ärendena.

När en person som innehar statusförklaring och tidsbegränsat uppehållstillstånd ansöker om förlängning av uppehållstillståndet aktualiseras frågan om eventuell återkallelse av statusförklaringen.

2. Bakgrund

Säkerhetsläget i Afghanistan har senast bedömts i ett rättsligt ställningstagande den 29 augusti 2017 (SR 31/2017). I en rättslig kommentar den 31 januari 2018 (SR 03/2018) bedömdes särskilt säkerhetsläget i Kabul och Nangarhar mot bakgrund av ett antal attacker där. Med anledning av att UNHCR utfärdat nya riktlinjer¹ gjordes en ny bedömning av Kabul som internflyktsalternativ i en rättslig kommentar den 17 september 2018 (SR 34/2018). Ingen av dessa kommentarer medförde någon förändrad bedömning jämfört med den som redovisades i det då gällande rättsliga ställningstagandet om säkerhetsläget i Afghanistan.

Utöver nya riktlinjer från UNHCR har bland annat tillkommit en s.k. guidance note² från EASO. Dessutom har UNAMAs helårsrapport avseende

---

¹UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Afghanistan*, HCR/EG/AFG/18/02, 2018-08-30.

²EASO, *Country Guidance: Afghanistan - Guidance note and common analysis*, juni 2018.

år 2017³ tillkommit, jämte en halvårsuppdatering och en kvartalsrapport.⁴ Det föreligger också en ny rapport⁵ från Lifos om säkerhetsläget i Afghanistan.

Det finns mot denna bakgrund behov av ett nytt rättsligt ställningstagande ifråga om prövningen av ansökningar om internationellt skydd m.m. från medborgare i Afghanistan.

3. Bedömning av flyktingskap

En ansökan om asyl ska som utgångspunkt prövas mot det land där den sökande är medborgare.⁶

Om den sökande gör sannolikt att han eller hon kommer från en specifik plats i Afghanistan och tidigare har bott där, är den platsen att anse som sökandens hemvist. Sökandens asylskäl ska då prövas mot den platsen. Om den sökande inte tidigare har haft någon hemvist i Afghanistan, eller inte gjort sin hemvist sannolik, ska skyddsbehovet prövas mot hela landet. Frågan om internflykt aktualiseras inte då.⁷

Frågan om flyktingskap ska alltid prövas först. Flera skyddsgrunder kan förekomma samtidigt. En stark huvudprincip i svensk utlänningsrätt är att enbart tillhörigheten till en viss grupp som huvudregel inte grundar rätt till asyl utan att det för asyl krävs individuella skäl hos den sökande. Med individuella skäl menas omständigheter som har mer eller mindre stark koppling till individen och hans eller hennes personliga situation. Vid prövning av flyktingskap ska dock beaktas om personen tillhör en särskilt utsatt grupp eller har en särskild riskprofil. En grupp tillhörighet kan få betydelse vid prövningen på så sätt att om den sökande tillhör en särskilt utsatt grupp behöver inte de individuella skälen vara lika starka som annars för att sökanden ska anses ha gjort sannolikt att han eller hon är i behov av skydd.⁸ Om det av relevant landinformation framgår att alla personer från en viss grupp eller ett visst område riskerar förföljelse krävs det inte att den sökande visar att han eller hon är mer utsatt än andra medlemmar i gruppen.⁹

Nedan följer en förteckning över vissa riskprofiler. Förteckningen är inte rangordnad eller uttömmande och kan förändras över tid. Det måste alltid

³ UNAMA Afghanistan: *Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2017*, 2018-02-15

⁴ UNAMA *Midyear Update on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January to 30 June 2018 Afghanistan*, 2018-07-15, UNAMA *Afghanistan Quarterly Report on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 januari - 30 september 2018*, 2018-10-10

⁵ Lifosrapport: Säkerhetsläget i Afghanistan, 2018-12-04

⁶ Se MIG 2012:9.

⁷ Se SR 30/2017 *Rättsligt ställningstagande om begreppet hemvist i asylärenden*.

⁸ Se RCI 11/2009 *Rättsligt ställningstagande angående flykting- och skyddsbedömningsbedömningar rörande sökande som tillhör särskilt utsatta grupper*.

⁹ MIG 2018:7 och MIG 2018:8

göras en framåtsyftande bedömning i det enskilda ärendet av om risken för personen ifråga att utsättas för förföljelse har gjorts sannolik. Förföljelsen måste vara orsakad av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till viss samhällsgrupp och kan utgå såväl från staten som från andra aktörer.¹⁰

- Medlemmar av säkerhetsstyrkorna och av väpnade grupper som strider för den afghanska regeringen (pro-government militias) inklusive den afghanska lokala polisen (ALP).
- Personer som arbetar för utländska militära trupper eller uppfattas stödja dem, till exempel tolkar och säkerhetsvakter.
- Medlemmar av andra väpnade grupper och civilpersoner som uppfattas stödja dem.
- Hbtq-personer.¹¹
- Personer som lämnat eller uppfattas ha lämnat islam (apostater) eller som uppfattas ha gjort sig skyldiga till hädelse.¹²
- Statstjänstemän, domare, åklagare och juridisk personal och personer som uppfattas stödja regeringen.
- Religiösa ledare.
- Personer som riskerar tvångsrekrytering till väpnade grupper.
- Skolpersonal.
- Biståndsarbetare och medicinsk personal.
- Journalister och andra personer som arbetar inom media samt människorättsaktivister.
- Barn med funktionshinder i vissa fall,¹³ barn som riskerar att utsättas för bacha bazi och tvångsäktenskap.
- Kvinnor, *exempelvis* våld mot kvinnor, tvångsäktenskap, kvinnor i offentliga positioner och kvinnor som saknar ett familjenätverk bestående av åtminstone en vuxen arbetsför man som kan anses ha förmåga att ge stöd och hjälp i Afghanistan.
- Personer som utmanar afghanska sedvänjor och på andra sätt bryter eller uppfattas bryta mot normer i det afghanska samhället.
- Baha'i, hinduer och sikher.

Shiitiska hazarer och shiiter inklusive ismailiter bedöms inte ha ett generellt behov av skydd exempelvis mot ISKP¹⁴ eller på grund av säkerhetsläget i Afghanistan.¹⁵ Dessa grupper kan dock ha behov av skydd om de har en

¹⁰ Lifosrapport: *Säkerhetsläget i Afghanistan*, 2018-12-04, s. 18-24

¹¹ Se SR 38/2015 *Rättsligt ställningstagande angående utredning och prövning av den framåtsyftande risken för personer som återoppar skyddsskäl på grund av sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller könsuttryck.*

¹² Se SR 46/2018 *Rättsligt ställningstagande angående metod för prövningen då religion, inklusive konversion och ateism m.m. återoppar som asylskäl.*

¹³ Se MIG 2017:6. Domstolen har bedömt att situationen för barn i allmänhet i Afghanistan inte kan anses vara sådan att det är rimligt att tala om barn där som en viss samhällsgrupp. Barn med vissa egenskaper, till exempel funktionshinder, skulle dock kunna utgöra en särskild samhällsgrupp.

¹⁴ Islamiska staten Khorasanprovinsen

¹⁵ Migrationsöverdomstolen har tagit ställning till om det föreligger ett generellt skyddsbehov för shiitiska hazarer i MIG 2017:6. Domstolen anger att det av

individuell riskprofil, till exempel lokala hazarledare lojala med regimen. Hazarer som folkgrupp är generellt sett inte utsatta för förföljelse.

Personer med svåra medicinska problem kan i undantagsfall vara att anse som flyktingar. Så kan vara fallet om personen på grund av någon av grunderna för flyktingskap avsiktligt vägras medicinsk vård.

Bedömningen i beslutet ska inriktas på om sökanden lämnat en tillförlitlig och trovärdig berättelse som överensstämmer med kända fakta och tillgänglig, aktuell och relevant landinformation och om de skäl som sökanden åberopat var för sig eller sammantagna medför att sökanden vid en framåtsyftande bedömning gjort sannolikt att han eller hon är flykting. Frågan om ett eventuellt uteslutande (exklusion) från att anses som flykting eller skyddsbehövande ska beaktas i de enskilda ärendena, särskilt vad gäller stridande parter och personer med kopplingar till säkerhetsstyrkorna, polis och väpnade grupper, se vidare avsnitt 8.

4. Bedömning av alternativt och övrigt skyddsbehov

4.1 Skyddsbehov på grund av dödsstraff, kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

Uttrycken ”dödsstraff”, ”avrättning” och ”tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning” av en sökande, som används i artikel 15 a och b i skyddsgrundsdirektivet, avser situationer då det finns en specifik risk för att utsättas för allvarlig skada. Den typ av skada som i artikel 15 c i direktivet definieras som ”allvarligt och personligt hot mot en sökandens liv eller lem” avser däremot en mer generell risk för skada. De skador som anges i artikel 15 a och b kräver en tydlig individualisering, medan det för att det ska anses föreligga ett allvarligt och personligt hot mot liv och lem inte krävs att sökanden visar att hoten är specifikt riktade mot denne på grund av omständigheter som är hänförliga till den personliga situationen.¹⁶ Dessa hot kan utgå såväl från staten som från andra aktörer.

En person som riskerar allvarlig skada på grund av dödsstraff, kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning är alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § första stycket 1 första ledet utlänningslagen. Vissa personer kan vara särskilt utsatta för våld och andra övergrepp. Relevant landinformation måste inhämtas och en individuell och framåtsyftande riskbedömning måste göras i varje ärende. Exempel på särskilda riskprofiler är:

---

landinformationen framgår att situationen i Afghanistan är svår för hazarer men bedömer att förhållandena ändå inte är sådana att shiitiska hazarer generellt riskerar att utsättas för förföljelse vid ett återvändande dit. Även Europadomstolen har i dom den 5 juli 2016 i målet A.M. mot Nederländerna, nr 29094/09 funnit att situationen för personer tillhörande minoritetsgruppen hazarer inte är sådan i Afghanistan att alla som utvisas till hemlandet riskerar illabehandling i strid med artikel 3 konventionen (para 86).

¹⁶ Se EG-domstolens dom i målet C-456/07 (Meki Elgafaji and Noor Elgafaji v. Staatssecretaris van Justitie) den 17 februari 2009.

- Personer som är inblandade i blodsfejder.
- Personer som är inblandade i marktvister på grund av omständigheter i det enskilda fallet exempelvis om konflikten utlöst blodsfejd eller mäktiga personer är inblandade i tvisten.
- Personer med psykiska och fysiska funktionshinder¹⁷ om det vid en sammantagen bedömning finns konkret risk för våld och omänsklig behandling, se även avsnitt 5.
- Personer som anklagas för vanlig brottslighet, *exempelvis* med beaktande av det rättssystem som råder på ursprungsorten (parallellt rättssystem hos upprorsgrupper kan medföra förföljelse), vilket brott personen anklagas för och vilket straff som kan komma i fråga.
- Ensamkommande barn med bristande tillgång till nätverk i Afghanistan, se vidare avsnitt 5.
- Barn, *exempelvis* på grund av barnarbete och våld mot barn.¹⁸
- Människohandel.¹⁹

En utvisning av en person med svåra medicinska problem i kombination med avsaknad av tillgång till adekvat vård i hemlandet, kan i mycket speciella fall anses utgöra sådan omänsklig och förnedrande behandling som avses i artikel 3 Europakonventionen. Beviskravet är högt och det är den sökande som har bevisbördan för att en utvisning leder till en överträdelse av bestämmelsen.²⁰ Av betydelse för riskbedömningen är bl.a. om den mottagande staten generellt har tillgänglig, tillräcklig och adekvat vård för att hindra sökanden från att utsättas för behandling i strid med artikel 3.²¹ Om uppehållstillstånd aktualiseras bör ett sådant beviljas med stöd av 11 § den tillfälliga lagen eller 5 kap. 6 § utlänningslagen.²²

Förteckningen ovan är vare sig rangordnad eller uttömmande och kan förändras över tid.

4.2 Skyddsbehov på grund av inre väpnad konflikt och andra svåra motsättningar

4.2.1 Säkerhetsläget i Afghanistan

Underlag för redogörelsen nedan är Lifosrapport: Säkerhetsläget i Afghanistan, 2018-12-04,²³ om inget annat anges.

¹⁷ Jämför Europadomstolens dom den 29 januari 2013 i målet S.H.H. mot Förenade kungariket, nr 60367/10.

¹⁸ Jämför MIG 2017:6 och MIG 2018:6.

¹⁹ Kan i vissa fall vara flyktinggrundande (förföljelse på grund av kön).

²⁰ SR 37/2018 *Rättsligt ställningstagande angående tillämpning av artikel 3 i Europakonventionen då sjukdom åberopas*

²¹ Se vidare Europadomstolens dom den 13 december 2016 i målet Paposhvili mot Belgien, nr 41738/10

²² EU-domstolens dom den 18 december 2014 i mål C-542/13 (stora avdelningen) i målet Mohamed M'Bodj mot Belgien

²³ Lifos 42414

De dominerande upprorsgrupperna är fortfarande talibanrörelsen och andra grupper som, i huvudsak, verkar under talibanrörelsens ledning. Islamiska staten Khorasanprovinsen (ISKP) underordnar sig dock inte talibanrörelsen. ISKP är den första betydande upprorsaktören i Afghanistan som på allvar utmanat talibanrörelsen, vilket lett till att dessa grupper kommit i krig med varandra.

Talibanrörelsen har under 2018 års våroffensiv visat sig ha fortsatt hög militär kapacitet genom både territoriell krigsföring och terrorkampanjer i städerna. Det generella mönstret är att regeringssidan fortsatt kontrollerar landets urbana centra såsom de 34 provinshuvudstäderna och de flesta av landets distriktscentra, medan talibanrörelsen har starkast inflytande på landsbygden. Ett antal provinshuvudstäder har dock utmanats och attackerats under de senaste tre åren.

Den sekteristiska våldstrenden i Afghanistan, efter år 2001, inleddes med ISKPs inträde på den afghanska konfliktarenan. Till skillnad från talibanrörelsen, som på senare år undvikit våld som kan väcka sekteristiskt hat, har ISKP varit inriktad på våldsdåd mot Afghanistans shiamuslimer. Trots att både talibanrörelsen och afghanska säkerhetsstyrkor med internationellt understöd bekämpat ISKP under flera år, har ISKP fortsatt närvaro i östra Afghanistan, framför allt i Nangarharprovinsen. Under perioden januari till och med september 2018 dokumenterades fler civila offer från sekteristiska attacker riktade mot shiamuslimer än under hela 2017.²⁴ ISKP har också visat allt större kapacitet att genomföra attacker i Kabul. De sekteristiska våldsdåden i Kabul skedde till största delen i den hazardominerade stadsdelen Dasht-e Barchi (distrikt 13) i västra Kabul. Antalet säkerhetsincidenter i Kabul är relativt få jämfört med en del andra provinser, men varje incident skördar ett stort antal offer. De flesta upprorsangrepp i staden Kabul riktar sig dock fortfarande mot säkerhetsstyrkor och myndighetsmål/personer. Både talibanrörelsen och ISKP angriper sådana mål. Sekteristiska attacker mot shiiter har även skett i exempelvis Herat.

Under 2018 har olika aktörer tagit initiativ till fredssamtal i Afghanistan. I juni 2018 utlyste president Ghani ett unilateralt eldupphör. Lite senare utlyste även talibanrörelsen en vapenvila. Denna vapenvila respekterades under tre dagar väl av både regeringssidan och talibanrörelsen. Detta hopp om fred släcktes emellertid två månader senare i augusti när talibanrörelsen gick till storskalig attack mot bland annat provinshuvudstaden Ghazni. Attacken orsakade stor förödelse och medförde ett stort antal offer och internflyktingar. Det svåra konfliktläget i augusti spred sig även till andra distrikt, med undantag för de hazardominerade distrikten i provinsen. Säkerhetsstyrkorna kunde med hjälp av internationella styrkor slå tillbaka offensiven.

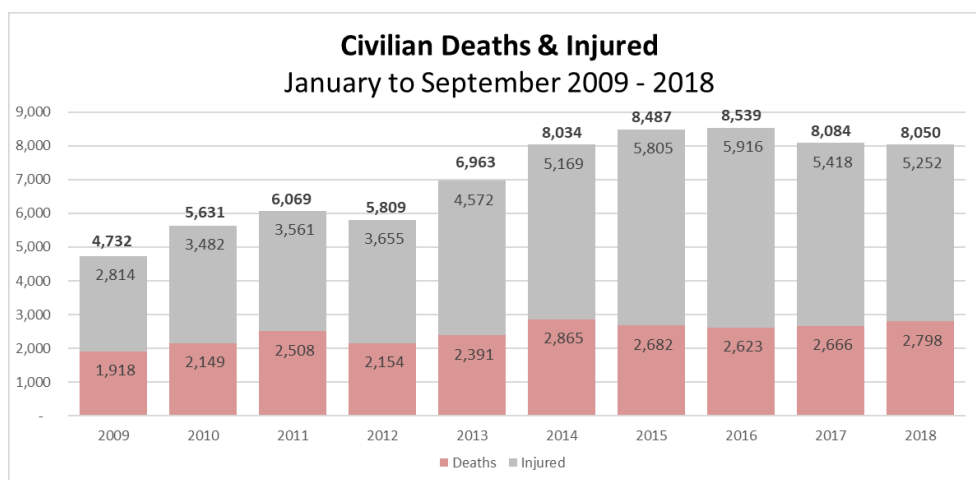
---

²⁴ UNAMA, *Afghanistan: Special Report on Harm to Civilians from IEDs*, oktober 2018, s. 6.

I slutet av oktober 2018 hade dock talibanrörelsen gått till attack mot distriktscentra i distrikten Malistan och Jaghori och även i hazarbyar i det angränsande distriktet Khas Uruzgan, vilket genererat ytterligare internflykt framför allt till Ghazni stad. Det uppskattas att hundratals har dödats. En talesperson för talibanrörelsen har dock uttalat att attackerna inte är etniskt eller religiöst betingade utan är ett angrepp mot den afghanska regeringen. Det finns också uppgifter om att talibanrörelsen agerande är en strategi med syfte att säkra transportvägar i området. Hazardistriktet har under året även påverkats av den försämrade vägsäkerheten i och till provinsen.

Vad gäller andra provinser visar statistiken att landets södra och östra delar är fortsatt mycket konfliktintensiva. Provinserna Nangarhar, Helmand, Kandahar, Kunar, Ghazni, Laghman och även Faryab i norr, hade högst antal säkerhetsincidenter under de sju första månaderna år 2018. Antalet säkerhetsincidenter i hela Afghanistan minskade dock under de tre kvartalen mellan december 2017 och augusti 2018 jämfört med motsvarande period under 2016/2017 med sex, respektive sju och tio procent.²⁵ Det totala antalet civila offer (dödade och skadade) visar på en marginell nedgång under perioden januari till och med september 2018. Antalet dödsoffer ökade dock något på grund av ett ökat antal självmordsdåd och komplexa attacker.

Här följer en jämförelse över civila offer under de första tre kvartalen 2009-2018.²⁶

²⁵ United Nations, Report of the Secretary-General (UNSG): *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/768 S/2018/165, 2018-02-27, s. 5; United Nations, Report of the Secretary-General (UNSG): *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/72/888-S/2018/539, 2018-06-06, s. 5; United Nations, Report of the Secretary-General (UNSG): *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, A/73/374-S/2018/824, 2018-09-10, s. 5

²⁶ UNAMA, *Quarterly Report on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January to 30 September 2018*, s. 1.

Den främsta orsaken till civila offer under de tre första kvartalen under 2018 var självmordsdåd och andra sprängdåd. Under perioden januari - juli 2018 ökade antalet självmordsdåd med över 60 procent jämfört med motsvarande period 2017. I Kabul provins genomfördes drygt 25 självmordsdåd under denna period. Självmordsattacker och incidenter med improviserade sprängladdningar utgjorde ca 10 procent av det totala antalet incidenter i landet.²⁷ Medan antalet civila offer till följd av självmordsdåd och komplexa attacker har ökat har antalet civila offer till följd av markstrider minskat. Även antalet civila offer till följd av riktade angrepp mot särskilda individer har minskat.²⁸ Däremot har det skett en ökning av antalet flygattacker med ett ökat antal civila offer som följd. De provinser där flest civila offer registrerades under de första nio månaderna 2018 var Nangarhar, Kabul, Helmand, Ghazni och Faryab.²⁹ Provinserna Panjshir och Bamyan framhålls fortfarande som lugna.

Stora delar av landet är nu också hårt drabbade av svår torka, vilken enligt FN bedöms orsaka ett akut behov av livsnödvändig humanitär hjälp. Antalet internflyktingar har ökat kraftigt under en begränsad tid till följd av torkan, främst i Badghis, Ghor och Herat.

Ghazni, Faryab och Kunduz är de provinser som hittills i år har genererat flest internflyktingar på grund av konflikten. Nangarhar, Uruzgan, Kandahar och Helmand har hittills i år genererat färre antal nya internflyktingar till följd av konflikten jämfört med förra året. Även antalet nya internflyktingar till följd av konflikten har totalt sett minskat i landet jämfört med samma period förra året.

4.2.2 Bedömning av säkerhetsläget

Flera av de indikatorer som ofta används vid bedömningar av säkerhetsläget visar på en förbättring vid en jämförelse mellan 2017 och motsvarande perioder 2018. Striderna har dock i delar av landet intensifierats mellan parterna. Trots att vissa åtgärder har vidtagits i syfte att skydda civila, exempelvis under markstrider, bedöms riskerna för civila som helhet ej ha minskat mot bakgrund av bland annat en ökning av antalet självmordsdåd och andra IED-attacker, samt en ökning av antalet flygattacker som ökar riskerna för civila. Det har därför, enligt Migrationsverkets bedömning, i dessa avseenden skett en viss försämring av säkerhetsläget i landet.

Av landinformationen³⁰ framgår att det under de första sju till nio månaderna 2018 varit Nangarhar och Helmand som särskilt utmärkt sig vad gäller höga incidentnivåer och ett högt antal civila offer. Dessa provinser ligger även högt vad gäller det totala antalet konfliktrelaterade dödsoffer,

²⁷ Perioden januari t.o.m. juli 2018

²⁸ Perioden januari t.o.m. september 2018

²⁹ United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Quarterly Report on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January to 30 September 2018*, 2018-10-10, s. 1-6.

³⁰ Lifosrapport: Säkerhetsläget i Afghanistan, 2018-12-04

liksom registrerade konflikthändelser som lett till dödsoffer enligt UCDP³¹. Det kan även konstateras att Nangarhar och Helmand har höga värden vad gäller konfliktintensitet och utgör de två provinser som vid halvårsskiftet 2018 hade flest antal registrerade civila offer per 1000 invånare. I dessa provinser har upprorsgrupper stark kontroll och stort inflytande. I Nangarhar har det försämrade säkerhetsläget varit särskilt påtagligt under 2018. ISKP har sitt starkaste fäste i Nangarhar och det har skett riktade angrepp och attacker mot bland annat regeringsanställda, politiker, skolor och lärare. Antalet internflyktingar från Nangarhar och Helmand har dock minskat hittills under 2018. Detta kan bland annat förklaras av att provinserna i vissa delar har avfolkats och den starka upprorskontrollen i Helmand.

Mot bakgrund av vad ovan nämnts bedömer Migrationsverket att det fortsatt får anses råda urskillningslöst våld i Helmand av sådan intensitet att var och en riskerar att drabbas av detsamma. I provinsen Nangarhar har situationen numera försämrats i sådan utsträckning att var och en riskerar att drabbas av det urskillningslösa våldet där.

Det finns därför grundad anledning att förmoda att en civilperson, om han eller hon återsändes till Helmand eller Nangarhar, genom att bara vistas i området, utan att det föreligger ett specifikt hot mot personen, löper en verklig risk att utsättas för sådan skada som avses i artikel 15 c i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet.³² Kriterierna för alternativt skyddsbehov enligt 4 kap. 2 § första stycket 1 andra ledet utlänningslagen är därmed uppfyllda.³³

I provinsen Uruzgan har regeringen en svag position och kontrollerar endast provinshuvudstaden och området runt den. Under oktober och november månad 2018 angrep talibanrörelsen hazarbyar i distriktet Khaz Uruzgan. Händelsen var kopplad till det uppblossande våldet i de hazardominerade distrikten i Ghazni under samma period. Säkerhetsstyrkor har fört en intensiv flygkampanj i provinsen och det har rapporterats om att många stridande på upprorssidan har dödats. Statistiken för 2018 visar dock en markant nedgång avseende antalet civila offer, internflyktingar och konfliktintensitet. Av UCDPs data framgår att även antalet konfliktrelaterade dödsoffer gått ned jämfört med föregående år. Antalet konflikthändelser har dock ökat något i provinsen. Även om den stora nedgången i civila offer, antalet internflyktingar och konfliktintensitet inte helt och hållet motsvarar samma grad av förbättrad säkerhetssituation i Uruzgan, bedömer Migrationsverket att ovan nämnda statistik ger vid handen att det konfliktrelaterade våldet mot civila gått ned. Det råder fortsatt ett tillstånd

³¹ Uppsala Conflict Data Program

³² Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (omarbetning).

³³ Se vidare SR 47/2018 *Rättsligt ställningstagande angående prövning av internationellt skydd vid urskillningslöst våld av sådan art att alla och envar riskerar att drabbas.*

av inre väpnad konflikt i provinsen, men var och en riskerar inte att drabbas av våldet.

I provinsen Ghazni har säkerhetsläget försämrats efter talibanrörelsens attacker först i augusti, mot bland annat provinshuvudstaden Ghazni, och sedan attackerna i oktober och november, mot distriktscentra i provinsen. Säkerhetsstyrkorna kunde med hjälp av internationella styrkor ta kontroll över attacken i augusti. Det är ännu oklart hur konflikten under oktober och november utvecklas. Konfliktintensiteten är hög i Ghazni men Migrationsverket bedömer att det mot bakgrund av de senaste händelserna är för tidigt att dra slutsatsen att det i Ghazni nu råder en situation där alla och envar riskerar att skadas av våldet. Det råder dock fortsatt inre väpnad konflikt i provinsen och konfliktintensiteten är hög, vilket måste beaktas i de enskilda ärendena. Särskild försiktighet måste iaktas när sökanden kommer från områden i Ghazni som är särskilt utsatta för våld. Även transportvägarna till hemorten måste bedömas.

Även i provinserna Kandahar och Faryab har konfliktintensiteten varit hög. Det råder där väpnad konflikt, men situationen bedöms inte nå upp till den nivån att alla som återvänder till dessa provinser riskerar skyddsgrundande behandling.

Provinshuvudstaden Kabul ligger under stabil regeringskontroll men har ändå drabbats av frekventa våldsdåd i form av självmordsdåd och komplexa attacker med många dödsoffer som följd. Antalet säkerhetsincidenter är visserligen relativt få jämfört med andra provinser med högre konfliktläge, men varje incident kan skörda ett stort antal civila offer. Risken att drabbas av våldet är emellertid relativt liten på grund av den stora befolkningmängden och antalet offer per 1000 invånare har minskat något jämfört med föregående år.³⁴ De flesta upprorsangrepp i Kabul riktar sig fortfarande mot säkerhetsstyrkor och myndighetsmål/personer. Flera dåd har emellertid haft sekteristiska motiv och har varit riktade mot shiiter och hazarer, övervägande i stadsdelen Dasht-e Barchi (distrikt 13) i västra Kabul. Hazarer bor även i andra stadsdelar i Kabul,³⁵ men dessa stadsdelar har inte drabbats i samma utsträckning. Trots ett högt antal civila offer till följd av de våldsdåd som skett går det att föra ett vardagligt liv i staden, eftersom antalet säkerhetsincidenter är relativt få jämfört med provinser med högre konfliktintensitet. I dessa provinser påverkas den samhällsliga servicen i större utsträckning. Riskbedömningen av en sökandes möjlighet att

³⁴ Densitet (offer/1000 invånare) i Kabul provins 1:a halvåret 2017, 0,2397 jämfört med densitet i Kabul provins 1:a halvåret 2018, 0,2257. *Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict - Midyear Report 2017*, jämfört med motsvarande period 2018 i *UNAMA Midyear Update on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January to 30 June 2018 Afghanistan*.

³⁵ http://www.afghan-bios.info/index.php?option=com_afghanbios&id=664&task=view&total=2568&st Home Office, *Country Policy and Information Note Afghanistan: Hazaras*, augusti 2018, s. 14-15.

återvända ska ske mot en sökandes hemstad eller hemort.³⁶ Bedömningen av säkerhetsläget i staden ska således ske som en helhet. Det råder inre väpnad konflikt i Kabul stad och provins men situationen bedöms fortsatt inte vara sådan, för någon folkgrupp eller religiös grupp, att var och en som återvänder löper en individuell risk att utsättas för skyddsgrundande behandling.

Det råder, med undantag från provinserna Panjshir och Bamyán, även inre väpnad konflikt i övriga provinser, men situationen bedöms inte heller i dessa provinser vara så allvarlig att alla och envar riskerar att drabbas av våldet.

Eftersom våldsnivån varierar mycket både inom och mellan de provinser där inte var och en riskerar att skadas, måste en individuell prövning av den sökandes utsatthet och personliga förhållanden göras i enlighet med Elgafaji-domens kriterier.³⁷

Det innebär att vid prövning av skyddsbehov ska konfliktnivån bedömas på så sätt att ju lägre konfliktnivån är desto högre krav ställs på den sökandes individuella utsatthet för att personen ska bedömas vara skyddsbehövande ("den glidande skalan"). Den som vid en individuell prövning bedöms vara skyddsbehövande på grund av säkerhetsläget omfattas av artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet och 4 kap. 2 § första stycket 1 andra ledet utlänningslagen.

De provinser som har lägst konfliktnivå är fortsatt Panjshir och Bamyán. Dessa provinser har drabbats av mycket få attacker från väpnade grupper. I dessa provinser får det anses föreligga andra svåra motsättningar i enlighet med 4 kap. 2 a § första stycket 1 andra ledet utlänningslagen. Vid den individuella prövningen av den sökandes skyddsskäl är det nödvändigt att beakta att även svåra motsättningar kan vara av olika grad varför aktuell och relevant landinformation måste inhämtas och beaktas.

Även resvägen till hemorten måste bedömas. Om den inte är säker kan det medföra skyddsbehov. Tillfälliga säkerhetsproblem utefter resvägen ska emellertid inte ligga till grund för skyddsstatus.

Eftersom säkerhetsläget är föränderligt måste aktuell landinformation alltid inhämtas vid bedömning av skyddsbehov.

Frågan om ett eventuellt uteslutande (exklusion) från att anses som skyddsbehövande ska beaktas i de enskilda ärendena, särskilt vad gäller stridande parter och personer med kopplingar till säkerhetsstyrkorna, polis och väpnade grupper, se vidare avsnitt 8.

³⁶ Se avsnitt 3.4.3, SR 30/2017 *Rättsligt ställningstagande angående begreppet hemvist i asylärenden*.

³⁷ EG-domstolens dom i målet C-456/07 (Meki Elgafaji and Noor Elgafji v. Staatssecretaris van Justitie) den 17 februari 2009

5. Ensamkommande barn och unga vuxna

Migrationsöverdomstolen har i domen MIG 2017:6 ansett att ett barn utan nätverk, som saknar lokalkunskap om Afghanistan och som varken har föräldrar eller annan släkt som kan skydda och hjälpa barnet i Afghanistan, är särskilt sårbart.

Mot bakgrund av detta och med beaktande av den mycket svåra situationen för barn i Afghanistan – och att barn är särskilt utsatta för både våld och andra allvarliga övergrepp – ansåg domstolen att barnet var att anse som alternativt skyddsbehövande i enlighet med 4 kap. 2 § första stycket 1 första ledet utlänningslagen. Domstolen lägger tonvikten på att det är den sammantagna effekten av de individuella omständigheterna som gör barnet ifråga särskilt sårbart. De i domen nämnda omständigheterna ska inte ses som heltäckande, utan även andra förhållanden kan göra barnet särskilt utsatt. Skilda omständigheter kan vidare ha olika stor betydelse i det enskilda fallet.

I domen MIG 2018:6 uttalar sig domstolen om och i så fall i vilken mån omständigheter som i praxis bedömts medföra behov av internationellt skydd för ett barn, också kan anses skyddsgrundande för en person som fyllt 18 år. Huvudfrågan i målet var om förhållandena i Afghanistan innebar att sökanden i målet, såsom en ung vuxen man, kunde anses skyddsbehövande på samma sätt som ett barn i enlighet med avgörandet MIG 2017:6.

Domstolen konstaterade att bestämmelsen om barnets bästa i regeln i 1 kap. 10 § utlänningslagen inte kan tillämpas analogt för en person som är över 18 år. Vidare gäller att en del former av illabehandling är barnspecifika och därmed inte skyddsgrundande för vuxna. Det kan finnas exceptionella fall i vilka det finns anledning att jämställa en person som är 18 år eller något äldre med ett barn vid skyddsbehovsbedömningen. Så kan vara fallet när en persons utveckling och mognad har stannat på ett barns nivå på grund av förföljelse. Det förhållandet att sökanden saknade föräldrar, släkt, annat nätverk och lokalkännedom ansågs inte innebära att det fanns anledning att jämställa honom med ett barn vid skyddsbehovsbedömningen. Omständigheterna som i MIG 2017:6 bedömdes medföra behov av internationellt skydd för ett barn bedömdes inte vara skyddsgrundande för sökanden. Han bedömdes, varken vid en individuell eller sammantagen bedömning, riskera skyddsgrundande behandling vid ett återvändande till hemlandet.

I MIG 2018:16 konstaterade domstolen, gällande en ung vuxen afghan som inte bedömdes ha skyddsbehov, som enligt egen uppgift kom till Sverige i mitten av tonåren och vistats i Sverige i nästan tre år, att den anpassning sökanden fått till Sverige inte innebar att det förelåg synnerligen ömmande omständigheter enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen i

ärendet. Omständigheterna i ärendet innebar inte heller sammantaget att det förelåg synnerligen ömmande omständigheter enligt samma regel.

6. Myndighetsskydd

Afghanistans rättssektor brottas med stora kapacitetsproblem och låga utbildningsnivåer. Vidare är rättssystemet svagt och dess oberoende ifrågasatt. Korruptionen är mycket omfattande. Domare och åklagare är en målgrupp för riktade mord från väpnade grupper. De formella domstolarna är mycket svaga och saknas helt i vissa distrikt i landet.

Många medborgare vänder sig istället till informella domstolar som bygger på sedvanerätt och islamsk rätt, vilket kan få särskilt svåra konsekvenser för kvinnor/flickor.³⁸

För att det ska kunna bli aktuellt att hänvisa till myndighetsskydd måste det erbjudna myndighetsskyddet vara godtagbart. Begreppet ”godtagbart” innebär att det måste finnas en juridisk process som med nödvändiga rättssäkerhetsgarantier innebär att en polisanmälan om brott kan leda fram till en fällande dom.³⁹

Rättssystemet i Afghanistan får anses ha sådana brister vad gäller kapacitet och rättssäkerhet att det inte är möjligt att hänvisa en person till att söka myndighetsskydd från den afghanska staten. Det finns inte heller någon annan part eller organisation som kontrollerar hela eller en betydande del av Afghanistans territorium som kan ge sådant skydd som avses i 4 kap 1 § andra stycket, 4 kap 2 § andra stycket och 4 kap 2 a § andra stycket utlänningslagen.

7. Internflykt

7.1 Internflyktssituationen i Afghanistan

Underlag för redogörelsen nedan är Lifosrapport: Säkerhetsläget i Afghanistan, 2018-12-04,⁴⁰ om inget annat anges.

Det finns många internflyktingar i Afghanistan. En del har varit internflyktingar i många år, andra har nyligen tvingats på flykt. En del är personer som återvänt från Pakistan eller Iran. En av de största utmaningarna för internflyktingar i urbana områden är att finna arbete och försörjningsmöjligheter. Även internflyktingars bostadsförhållanden är osäkra då många saknar ägande- eller besittningsrätt till sin bostad, varför

³⁸ EASO *Country of Origin Information Report - Afghanistan – Security Situation, November 2016*, 2016-11-09 s. 29, Lifos landanalys Afghanistan, 2015-04-23, s. 15-17

³⁹ Se SR 17/2017 *Rättsligt ställningstagande angående vad som utgör ett godtagbart myndighetsskydd och förutsättningar för avvísning med omedelbar verkställighet med hänvisning till befintligt myndighetsskydd.*

⁴⁰ Lifos 42414

många bor i bostäder av tillfällig karaktär. Få bor dock i så enkla bostäder som tält.

Sedan år 2014 har den ekonomiska tillväxten i landet avtagit betydligt. Den dominerande delen, ca 90 procent av all ekonomisk aktivitet, sker i den informella ekonomin, där också en majoritet av arbetstillfällena finns. Konsekvenserna av internflykt är särskilt svåra för barn då de på grund av fattigdom har begränsade möjligheter till skolgång eftersom de istället måste bidra till familjeförsörjningen. Kvinnor utan manligt nätverk lever också i en mycket utsatt situation som internflyktingar.

Afghaner som återvänder frivilligt från Europa, kan få stöd, antingen i form av kontanter eller bidrag till att exempelvis starta egen näringsverksamhet. De som återvänder med tvång har tillgång till begränsat stöd, till exempel boende i IOMs⁴¹ mottagningscenter i Kabul under kortare tid. Vid ankomsten till Afghanistan verkar dock de flesta ha tagit sig tillbaka till sina familjer eller hembyar i Afghanistan eller Iran. Endast ett fåtal har nyttjat möjligheten att bo i mottagningscenter i Kabul.

I provinshuvudstaden Kabul är tillgången till sjukvård och utbildning generellt sett bättre än i andra delar av landet och kapaciteten har under senare tid utökats, men möter ändå inte behovet helt. Även sysselsättningsmöjligheterna förefaller vara bättre i Kabul än i övriga landet, eftersom den internationella närvaron fortfarande är störst där, även om konkurrensen om arbetstillfällena är stor. Bostadssituationen är svår i Kabul, men återvändare från Europa verkar inte ha hamnat i något av stadens flyktingläger, Kabul informal settlements (KIS). Det underlättar etableringen på internflyktsorten om det finns nätverk i form av familj, släkt eller nära vänner.

Situationen i Mazar-e-Sharif och Herat city är fortfarande relativt lugn och stabil. Herat city har under senare tid tagit emot många internflyktingar bland annat på grund av torkan i landet. Till Mazar-e-Sharif har det skett en avsevärt mindre inflyttning. Den humanitära situationen och möjlighet till försörjning i dessa städer liknar situationen i Kabul.⁴²

7.1.1 Utgångspunkter för bedömningen av om det finns ett internt flyktalternativ

Migrationsöverdomstolens praxis utgör grunden för Migrationsverkets internflyktsprövning.⁴³ Även andra rättskällor är viktiga då skyddsbehov ska fastställas.⁴⁴

⁴¹ International Organization for Migration

⁴² EASO *Country of Origin Information Report Afghanistan: Key socio-economic indicators, state protection, and mobility in Kabul City, Mazar-e Sharif, and Herat City*, 2017-08-23

⁴³ MIG 2009:4

⁴⁴ Se FN:s flyktingkommissariat: *Handbok om förfarandet och kriterierna vid fastställande av flyktingars rättsliga ställning enligt 1951 års konvention och 1967 års protokoll angående flyktingars rättsliga ställning* och UNHCR:s *Guidelines on*

I ett ärende där det konstaterats att ett skyddsbehov föreligger måste det bedömas om det finns ett internt flyktalternativ; det vill säga om det finns *möjlighet* för en sökande att resa till ett visst område och ifall personen kan få tillträde dit samt om personen kan bosätta sig där. Finns det en sådan möjlighet får man bedöma om det aktuella området utgör ett *relevant* flyktalternativ; det vill säga om det finns ett effektivt skydd för personen i det aktuella området. Därefter får det bedömas om det aktuella området utgör ett *rimligt* internt flyktalternativ; det vill säga att den sökande inte möts av alltför svåra humanitära förhållanden på orten.⁴⁵

När det gäller frågan om det föreslagna interna flyktalternativet är relevant måste det prövas – när det är en icke-statlig aktör som utgör ett hot mot den enskilde – om aktören kan utöva ett hot mot den enskilde även på det föreslagna internflyktsområdet, och om hemlandets myndigheter i så fall har möjlighet att skydda den enskilde mot att ett sådant hot verkställs. Vid prövningen av om det i någon del av hemlandet finns ett internt flyktalternativ ska såväl de allmänna omständigheterna i den delen av landet som sökandens personliga förhållanden beaktas.⁴⁶ Det är vid internflyktsbedömningen även viktigt att ta ställning till om sökanden är utsatt för nya former av skyddsgrundade behandling på internflyktsorten.⁴⁷

Vid prövningen om ett internt flyktalternativ är rimligt bör det fastställas att sökandens grundläggande behov kan garanteras, såsom mat, tak över huvudet och hygien. Dessutom måste hänsyn tas till möjligheten för personen att säkerställa sin egen och sin familjs livsuppehälle, grundläggande vård och grundutbildning för barn. Omständigheterna ska bedömas mot bakgrund av absoluta kriterier och inte i jämförelse med standard i Europa eller andra områden i ursprungslandet.⁴⁸

Vid prövningen av om ett internt flyktalternativ är rimligt ska inte endast de allmänna förhållandena på internflyktsorten beaktas, utan även sökandens egna möjligheter att bosätta sig på den nya orten. Vid en sådan bedömning kan omständigheter som kön, ålder och hälsa vara av betydelse. Det krävs exempelvis inte att det finns arbete för alla som återvänder, men rätten att skaffa sig ett arbete måste finnas genom att man kan registrera sig på orten. Skulle den som återvänder mötas av otillbörliga umbäranden ur humanitär synvinkel är det inte rimligt att hänvisa till ett internt flyktalternativ.⁴⁹

International Protection: "Internal Flight or Relocation Alternative" within the context of article 1 A (2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees.

⁴⁵ MIG 2009:4 och MIG 2008:20 och Artikel 8 i Rådets direktiv 2011/95/EU den 13 december 2011

⁴⁶ Artikel 8.2 i Rådets direktiv 2011/95/EU den 13 december 2011

⁴⁷ Avsnitt II. A. 7. I och B. 15-21, UNHCR:s *Guidelines on International Protection: "Internal Flight or Relocation Alternative" within the context of article 1 A (2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees*

⁴⁸ EASO, Country Guidance: *Afghanistan - Guidance note and common analysis*, juni 2018, s. 103-104.

⁴⁹ MIG 2008:20. Jämför också MIG 2007:33 II.

Migrationsverket har bevisbördan för att det föreligger ett internt flyktalternativ som gör att sökanden inte kan anses vara i behov av internationellt skydd. Det är även Migrationsverket som ska identifiera den ort som kan utgöra ett internt flyktalternativ för den sökande.⁵⁰ Resvägen till internflyktsalternativet måste också vara säker.⁵¹

Det är nödvändigt att inhämta aktuell och relevant landinformation om målet för internflykten och resvägen dit för att kontrollera säkerhetsläget där och göra en individuell bedömning i ärendet.

7.1.2 Bedömning av internflykt

För bedömning av säkerhetssituationen i Kabul och övriga Afghanistan, se avsnitt 4.2.2.

Interflyktsalternativ bör i första hand övervägas till städerna Kabul, Herat och Mazar-e-Sharif.

Även om inre väpnad konflikt får anses råda i respektive provins är risken för civila att drabbas av skyddsgrundande behandling i dessa städer inte så hög varför ett internt flyktalternativ kan vara relevant. Om det bedöms relevant i det enskilda ärendet kan andra provinshuvudstäder också komma i fråga.

Det får anses rimligt att internflykt sker till urbana miljöer som har nödvändig infrastruktur, arbetstillfällen, bostäder, sjukvård och annan basal service, vilket får anses finnas i Kabul, Herat och Mazar-e-Sharif, även om situationen kan vara svår och konkurrensen hård om arbetstillfällena och bostadsstandarden låg. Vid ett återvändande finns även möjlighet att få hjälp under den första tiden i landet, genom boende på mottagningscenter och ekonomiskt stöd. I Kabul, Herat och Mazar-e-Sharif är många olika etniciteter representerade. En stor andel av befolkningen i Kabul är hazarer och dessa är bosatta i flera stadsdelar i Kabul.⁵² Även om etnicitet inte är avgörande för valet av internflyktsort bör etnicitet beaktas för att underlätta anpassningen för den enskilde. Enligt Migrationsverkets bedömning är varken den säkerhetsmässiga eller den humanitära situationen sådan i Kabul, Herat eller Mazar-e-Sharif att internflykt till dessa städer i allmänhet inte skulle vara relevant eller rimligt för någon etnisk grupp. En individuell bedömning i ärendet måste göras.

UNHCR har, under hänvisning till den nuvarande säkerhetssituationen, humanitära situationen och kränkningar mot mänskliga rättigheter, bedömt

⁵⁰ MIG 2009:4

⁵¹ Angående säker resväg, se SR 29/2016 *Rättsligt ställningstagande angående bedömning av säker resväg i asylärenden*.

⁵² http://www.afghanbios.info/index.php?option=com_afghanbios&id=664&task=view&total=2568&st
Home Office, *Country Policy and Information Note Afghanistan: Hazaras*, augusti 2018, s. 14-15.

att Kabul i allmänhet inte är ett relevant eller rimligt internt flyktalternativ.⁵³ Av tillgänglig statistik från UNAMA framgår dock, att antalet civila offer under första halvåret 2018 har minskat med fem procent i Kabul-provinsen jämfört med motsvarande period 2017.⁵⁴ Även risken för att drabbas av dödligt våld eller skadas har minskat något i provinsen. EASO anser för sin del att det kan vara rimligt med internflykt till Kabul för vissa särskilt angivna grupper samt att Kabul, efter en individuell bedömning, även kan vara ett relevant internt flyktalternativ.⁵⁵

Migrationsverket anser, mot bakgrund av EASOs bedömning och tillgänglig statistik och landinformation, att varken säkerhetssituationen eller den humanitära situationen i Kabul har försämrats i sådan omfattning att staden inte längre skulle kunna utgöra ett relevant och rimligt internt flyktalternativ.

För att kunna bedöma om ett internt flyktalternativ är relevant på grund av individuella skäl är det viktigt att verket tar ställning till hotbildens räckvidd. Om hotet kommer från det ledande skiktet i någon beväpnad grupp kan möjligheten att hänvisa till ett internt flyktalternativ vara förhållandevis begränsad. Om hotet istället kommer från enskilda personer eller enskilda medlemmar av någon grupp på lokal nivå, kan hotet i vissa fall vara lokalt, men de individuella omständigheterna måste noggrant utredas för att bedöma detta. Vid bedömningen bör beaktas om den person eller de personer som hotar är inflytelserika med ett mäktigt nätverk. Det kan även vara av betydelse om den hotade personen har hög profil och status, eller om konflikten mellan den hotade och de som hotar är av mer personlig karaktär, till exempel relaterad till heder och hämnd. Aktuell landinformation bör inhämtas för att bedöma hotet och hotbildens räckvidd.

Internflykt är inte relevant för en person som gjort sannolikt att han eller hon riskerar förföljelse från myndigheterna eller individer från det afghanska samhället på grund av sexuell läggning, könsöverskridande identitet/könsuttryck eller konversion.⁵⁶

Migrationsverket gör bedömningen att internflykt inte är ett relevant eller rimligt alternativ för ensamma kvinnor eller vuxna personer med särskilda behov på grund av den särskilda utsatthet de befinner sig i, när

---

⁵³ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Afghanistan*, HCR/EG/AFG/18/02, 2018-08-30, s. 114.

⁵⁴ UNAMA, *Midyear Update on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January to 30 June 2018 Afghanistan*, s. 2. Densiteten (offer/1000 invånare) har också minskat i Kabul, från 0,2397 första halvåret 2017 till 0,2257 under första halvåret 2018. (UNAMA *Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict - Midyear Report 2017*.)

⁵⁵ EASO, *Country Guidance: Afghanistan - Guidance note and common analysis*, juni 2018, s. 24 och 30. Se även SR 34/2018 *Rättslig kommentar angående Kabul som internflyktsalternativ*.

⁵⁶ För prövning av internflykt för ateister se avsnitt 3.4.6 SR 46/2018, *Rättsligt ställningstagande angående metod för prövningen då religion, inklusive konversion och ateism m.m. åberopas som asylskäl*.

de saknar ett familjenätverk bestående av åtminstone en vuxen arbetsför man som kan anses ha förmåga att ge stöd och hjälp på internflyktsorten.

Om ett ensamkommande barn eller barn i familj har tillgång till ett familjenätverk, i form av en storfamilj⁵⁷ på internflyktsorten bör möjligheterna till försörjning och även skolgång öka. Saknas ett sådant nätverk är internflykt som huvudregel inte relevant eller rimligt på grund av den särskilda utsatthet ett barn i en internflyktssituation befinner sig i. I enstaka fall kan det räcka om nätverket endast består av barnets kärnfamilj. Om ett barn blir föremål för internflyktsprövning måste barnets bästa beaktas och vägas mot andra hänsynstaganden. Det måste göras en individuell bedömning av om ett internt flyktalternativ är relevant och rimligt där olika omständigheter i ärendet kan vara av betydelse, exempelvis föräldrarnas utbildningsnivå, barnets ålder, möjligheter till försörjning m.m. Barnets grundläggande behov måste kunna tillgodoses.

Ett syskon som bara är några år äldre än barnet kan i normalfallet inte ensamt anses ha förmåga att ge tillräckligt stöd och hjälp till det yngre syskonet i hemlandet, varken vid en prövning mot hemorten eller internflyktsorten.

Migrationsverket gör bedömningen att internflykt kan vara rimligt för arbetsföra vuxna män och vuxna par utan barn där någon av makarna är arbetsför, som inte har några funktionshinder eller relevanta medicinska problem. För att ett internt flyktalternativ för dessa kategorier ska anses vara rimligt behöver det inte finnas ett nätverk i form av familj, släkt eller vänner. En individuell bedömning måste göras i det enskilda ärendet där bland annat ålder, mognad och övriga relevanta personliga förhållanden ska beaktas.

Även resvägen till internflyktsorten måste bedömas. Om den inte är säker kan det medföra skyddsbehov.

Vid bedömningen av om en resväg är säker ska beaktas om säkerhetsläget kan anses godtagbart även på lång sikt. Tillfälliga säkerhetsproblem utefter resvägen ska inte ligga till grund för skyddsstatus. Ett skiftande säkerhetsläge utefter resvägen över tid bör inte heller tillmätas samma vikt vid skyddsprövningen som ett skiftande säkerhetsläge på slutdestinationen (hemorten eller det interna flyktalternativet). Skyddsbehov kan även uppstå därför att ett barn eller en kvinna saknar eskort av vuxen manlig person vid resa i Afghanistan.⁵⁸

---

⁵⁷ Vad som avses med storfamilj se Temanotat Afghanistan: *Nettverk*, Landinfo, 19 september 2017, s. 8-9.

⁵⁸ SR 29/2016 *Rättsligt ställningstagande angående bedömning av säker resväg i asylärenden*

7.2 När prövningen sker mot hela landet

Om den asylsökande inte har bott i Afghanistan eller gjort den återopade hemvisten sannolik saknas hemvist i asylrättsligt hänseende. Om sökanden är medborgare i Afghanistan prövas ansökan mot hela landet. Frågan om ett internt flyktalternativ är relevant och rimligt aktualiseras inte då.

Om en barnfamilj som saknar hemvist i Afghanistan prövas mot hela landet aktualiseras inte heller frågan om internflykt. Om familjen saknar exempelvis ett familjenätverk i hemlandet måste en bedömning ske om skäl enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen och konventionsbrott enligt 11 § tillfälliga lagen⁵⁹ föreligger, och om det är förenligt med barnets bästa att utvisas till hemlandet trots att det saknas nätverk där. Det finns emellertid i dessa fall inget krav på att en barnfamilj ska ha tillgång till nätverk, eller att övriga förutsättningar som gäller för internflykt ska föreligga. Det är den sökande som har bevisbördan för att synnerligen/särskilt ömmande omständigheter föreligger enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen. Det är alltså i första hand den sökande som ska presentera de omständigheter som sökanden vill återropa för att synnerligen/särskilt ömmande omständigheter och konventionsbrott föreligger.

8. Uteslutande från skydd

Frågan om uteslutande ska beaktas i de enskilda ärendena.

Mot bakgrund av den rådande situationen i Afghanistan och de övergrepp som har skett och alltjämt sker, kan det förekomma att asylsökande har gjort sig skyldiga till sådana handlingar som föranleder att de ska uteslutas från att anses som flyktingar, alternativt eller övrig skyddsbehövande med stöd av 4 kap. 2 b-c §§ utlänningslagen. Detta gäller såväl personer tillhöriga Afghan National Security Forces (ANSF) inklusive den afghanska polisen, som personer tillhöriga grupper som är fientligt inställda till regeringen.

Även personer som tillhört tidigare regimer eller andra stridande grupperingar i Afghanistan eller som deltagit i krig utomlands, till exempel kriget i Syrien, kan komma ifråga för uteslutande.

Det bör observeras att även grov brottslighet kan medföra uteslutande.

9. Återvändande

Afghanska medborgare har i stort sett rätt att resa och bosätta sig i alla delar av Afghanistan. Möjligheterna att resa på huvudleder i Afghanistan kan dock begränsas av säkerhetsincidenter. Flygtrafiken är relativt väl utbyggd. Det finns fyra internationella flygplatser i landet; Kabul, Mazar-e-Sharif, Herat och Kandahar. Utöver dessa finns flera flygplatser för

---

⁵⁹ Lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige

inrikesflyg spridda över landet. Alla av dessa inrikes flygplatser är sannolikt inte öppna för trafik, varför aktuell landinformation måste inhämtas när sådan information är viktig för ett ärende.⁶⁰

Särskild försiktighet gäller om personen inte kan färdas med flyg till hemorten på grund av de eventuella risker som är kopplade till huvudlederna.

10. Praktiska verkställighetshinder avseende barn utan vårdnadshavare

För ensamkommande barn som har föräldrar eller släkt i Afghanistan ska Migrationsverket redan i grundprövningen inleda efterforsknings- och återföreningsarbete med föräldrar eller andra anhöriga, samt utreda och ta ställning till mottagandemöjligheterna i hemlandet. Det föreligger verkställighetshinder enligt 12 kap. 3 a § utlänningslagen i de fall en familjemedlem, en förmyndare eller en väl lämpad mottagningsenhet inte kan ta emot barnet.⁶¹

Om ett ensamkommande barn inte bedöms vara skyddsbehövande är utgångspunkten att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen, om förutsättningarna för verkställighet enligt 12 kap. 3 a § utlänningslagen saknas och hindret är tillfälligt. Om hindret däremot är bestående kan den sökande i stället få uppehållstillstånd enligt bestämmelsen om särskilt ömmande omständigheter i 5 kap. 6 § utlänningslagen. Det är en sammanvägd bedömning av den sökandes situation som avgör om det finns särskilt ömmande omständigheter. Vid prövning enligt utlänningslagen bör ett sådant uppehållstillstånd vara permanent. Vid prövning enligt den tillfälliga lagen ska ett sådant uppehållstillstånd emellertid vara tidsbegränsat.⁶²

11. Förlängningsansökningar och statusförklaring

Frågan om eventuell återkallelse av statusförklaring aktualiseras när en sökande som innehar statusförklaring inkommer med en ansökan om förlängning av uppehållstillstånd. Det är dock inte fråga om att regelmässigt ompröva beslutet om statusförklaring när en förlängningsansökan behandlas.

Migrationsverket bedömer att det inte har skett sådana väsentliga och bestående förändringar av säkerhetsläget i Afghanistan att det ska

⁶⁰ Ytterligare information om flygtrafik finns i Lifosrapport *Inrikesflyg i Afghanistan*, 2018-09-26.

⁶¹ Se SR 24/2017 *Rättsligt ställningstagande angående verkställighet av beslut som rör ensamkommande barn*.

⁶² Se SR 25/2016 *Rättsligt ställningstagande angående praktiska verkställighetshinder*.

påverka gällande alternativa statusförklaringar som hittills beviljats på grund av säkerhetsläget.

Om skyddsbehovet inte har upphört och det, beträffande en flykting, inte finns omständigheter som medför att förlängt uppehållstillstånd bör vägras enligt 5 kap. 1 § utlänningslagen eller att en skyddsbehövande ska uteslutas från att anses som skyddsbehövande enligt 4 kap 2 b och 2 c §§ utlänningslagen, eller att statusförklaringen ska återkallas på grund av att oriktiga uppgifter legat till grund för beviljandet, har personen rätt till förlängt uppehållstillstånd som skyddsbehövande.

Om skyddsbehovet har upphört på grund av sådana omständigheter som anges i 4 kap. 5 § första stycket och 5 a § första stycket utlänningslagen och sådana tungt vägande skäl som anges i 4 kap. 5 § andra stycket och 5 a § andra stycket utlänningslagen inte föreligger, ska statusförklaringen återkallas enligt 4 kap. 5 b § och 5 c § utlänningslagen. Om det inte heller finns annan grund för att bevilja fortsatt uppehållstillstånd, ska ansökningarna om statusförklaring och uppehålls- och arbetstillstånd avslås och utlänningen utvisas. Även eventuella ansökningar om statusförklaring ska avslås.

En förlängningsansökan från en person som vid tidpunkten för det första beslutet om uppehållstillstånd var ett ensamkommande barn, det vill säga en person under 18 år utan medsökande vårdnadshavare, som saknade nätverk i Afghanistan och därför beviljades alternativ skyddsstatusförklaring med tillämpning av Migrationsöverdomstolens dom MIG 2017:6, men som vid tidpunkten för beslut i förlängningsansökan inte längre är ett barn ska, utom i exceptionella fall, prövas i enlighet med vad som gäller för vuxna personer.

Den illabehandling som ett barn kan riskera i Afghanistan, särskilt när barnet saknar nätverk där, måste anses föreligga endast när personen är ett barn och inte efter det att personen blivit vuxen. Om det för en vuxen person inte föreligger några sådana risker för illabehandling i hemlandet som medförde att den sökande tidigare bedömdes som alternativt skyddsbehövande, enbart till följd av att personen vid den tidpunkten var ett ensamkommande barn, finns inte längre något skyddsbehov.

Den omständigheten att personen blivit vuxen har således lett till sådana väsentliga och bestående förändringar att personen upphört att vara alternativt skyddsbehövande. Under förutsättning av att det vid prövningen av förlängningsansökan inte föreligger sådana tungt vägande skäl mot upphörande som anges i 4 kap. 5 a § andra stycket utlänningslagen, eller andra skäl som inte hänför sig till att personen är ett barn, men som medför att personen även fortsättningsvis ska anses vara alternativt skyddsbehövande, ska personens alternativa skyddsstatusförklaring därför återkallas enligt 4 kap. 5 c § första stycket utlänningslagen.

Även om personen inte längre är att anse som skyddsbehövande till följd av att personen har blivit vuxen eller av andra orsaker, måste bedömas om andra skäl för förlängt uppehållstillstånd föreligger.⁶³

12. Nya omständigheter

Det förändrade säkerhetsläget, vilket även kan påverka resvägen, är sådana nya omständigheter som kan motivera en ny prövning enligt 12 kap. 19 § utlänningslagen.

Detta rättsliga ställningstagande har beslutats av undertecknad rättschef efter föredragning av verksjuristen Maria Stutzinsky och rättsliga experten Lennart Eriksson. Ställningstagandet ersätter tidigare ställningstagande SR 31/2017 och kommentar SR 03/2018 som härmed upphävs.

Fredrik Beijer
Rättschef

---

⁶³ Se SR 19/2018 *Rättsligt ställningstagande angående förutsättningarna för att återkalla en skyddsstatusförklaring*, särskilt avsnitt 3.4.3.1, 3.4.3.4 och 3.8.6.